

УДК 330

DOI: 10.31891/2307-5740-2020-284-4(3)-58

ШЕВЦОВА О. В.
НУ «Чернігівська політехніка»

НОРМАТИВНО- ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЮ ТА ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ

У статті проаналізовано нормативно- правове регулювання та державна підтримка інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу. Встановлено, що в даний час питання вирішення проблем сільського господарства, а саме його розвитку і модернізації, з урахуванням впровадження нових та інноваційних технологій, залишається актуальним. Сільське господарство завжди залишається на першому місці, що стосується допомоги, що виділяється на його розвиток. Виявлено, що вітчизняний агропромисловий комплекс володіє значним інноваційним потенціалом, який здатний забезпечити високий рівень науково-технологічного розвитку України в міжнародному бізнес-середовищі. У той же час резерви виробничих потужностей і сприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура як і раніше залишаються переважними джерелами зростання в сфері агропромислового комплексу для експорту сільськогосподарської сировини на міжнародні ринки сільськогосподарської продукції. Збереження поточних тенденцій в агропромисловому секторі країни, заснованих на низько технологічному виробництві, а також триваючий спад виробництва в сфері агропромислового комплексу доводить необхідність застосування наукових підходів до впровадження та управління ними на підприємствах АПК. Сьогодні одним із пріоритетів державної політики має стати модернізація як національної промисловості в цілому, так і агропромислового комплексу зокрема на основі інтенсифікації виробництва та ефективного використання його потужного науково-технічного потенціалу.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, державна підтримка, інноваційні технології розвитку, АПК

O. SHEVTSOVA
Chernihiv Polytechnic National University

REGULATORY AND STATE SUPPORT FOR INNOVATIVE TECHNOLOGIES FOR THE DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

The article analyzes the regulatory framework and state support for innovative technologies for the development of the agro-industrial complex. It is established that currently the issue of solving the problems of Agriculture, namely its development and modernization, taking into account the introduction of new and innovative technologies, remains relevant. Agriculture always comes first in terms of assistance allocated for its development. It is revealed that the domestic agro-industrial complex has a significant innovative potential, which is able to ensure a high level of scientific and technological development of Ukraine in the international business environment. At the same time, reserves of production capacities and favorable external economic conditions still remain the predominant sources of growth in the agro-industrial complex for the export of agricultural raw materials to international agricultural markets. The continuation of current trends in the agro-industrial sector of the country, based on low-tech production, as well as the ongoing decline in production in the field of agro-industrial complex proves the need to apply scientific approaches to the implementation and management of them at agricultural enterprises. Today, one of the priorities of state policy should be the modernization of both the national industry as a whole and the agro-industrial complex in particular on the basis of the intensification of production and the effective use of its powerful scientific and technical potential.

Keywords: regulatory and Legal Regulation, state support, innovative development technologies, agro-industrial complex

Постановка проблеми у загальному вигляді

та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

З моменту проголошення незалежності і по теперішній час в Україні відбулося багато змін як у суспільно-політичній, так і в економічній системах. Кардинальні трансформаційні процеси не обійшли стороною і сільськогосподарську сферу. Активний розвиток і ефективність функціонування агропромислового комплексу держави, як невід'ємної частини національної економіки, має важливий вплив на його економічний розвиток, що в свою чергу визначає стан конкурентоспроможності країни на світовому ринку. Тому на шляху України до Європейського Союзу одним із стратегічних та пріоритетних напрямків діяльності держави є розвиток та підтримка агропромислового сектору. У цьому контексті важливим є адекватний рівень правового забезпечення функціонування агропромислового сектору, який не лише визначає стратегічні цілі аграрної політики, а й встановлює гарантії захисту інтересів юридичних осіб у цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Серед дослідників, котрі займалися аналізом використання інструментів проектного менеджменту у різних галузях та на підприємствах, можна виділити наступних: Безп'ята І.В. [2], Волосюк М.В. [3], Гнаткович О.Д. [4], Готра В. В. [6], Грабовська І.В. [7], Гросул В.А. [8], Дорошко О.О. [10], Саблук П.Т., Кісіль М.І., Коденська М.Ю. [11], Каракай Ю. [12], Краснокутська Н.В. [14], Кудлай А.В. [15], Мороз С. М. [16], Осецький В.Л. [17], Затонацька Т.Г., Полегенька М.А., Ревенко М., Саранчук Г.М. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття

Незважаючи на значну кількість досліджень нормативно- правового регулювання та державної підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу в контексті проблеми

інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу України комплексного дослідження у вітчизняній юридичній науці не проводилося. Це, в свою чергу, пояснює актуальність розглянутого питання з урахуванням особливостей регулювання правовідносин в агропромисловій сфері

Формулювання цілей статті

Метою статті є аналіз нормативно- правового регулювання та державної підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу

Виклад основного матеріалу

В даний час питання вирішення проблем сільського господарства, а саме його розвитку і модернізації, з урахуванням впровадження нових та інноваційних технологій, залишається актуальним. Сільське господарство завжди залишається на першому місці, що стосується допомоги, що виділяється на його розвиток. Під державною підтримкою необхідно розуміти систему заходів, орієнтованих на виплату коштів з державного бюджету сільськогосподарським виробникам, які спрямовані на розвиток промисловості та сільських територій у визначених районах, так і на безпосереднє підвищення їх рентабельності за рахунок виробництва необхідної сільськогосподарської продукції, головним критерієм якого є ефективність використання цієї підтримки та спрямування на інноваційні технології розвитку агропромислового комплексу. Схему напрямів державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні представимо на рис 1.

Рис. 1. Напрями державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні

Джерело: [Узагальнено автором на основі сайту <https://minagro.gov.ua>]

Державна підтримка розвитку АПК в Україні здійснюється у взаємодії із реалізацією політики державного управління галуззю. Глобальна продовольча криза посилюється з кожним роком, економічна і фінансова криза в Україні і за кордоном поширюється, світові природні ресурси виснажуються, екологічна ситуація погіршується, про що свідчать зміни клімату і зниження здоров'я і рівня життя населення планети. Ці та інші чинники свідчать про необхідність інтенсифікації сільського господарства як одного з найбільш ефективних способів підвищення конкурентоспроможності країни в умовах глобалізації світових економічних процесів на аграрному ринку.

На сучасному етапі необхідно реалізувати комплексні заходи з підтримки інноваційної діяльності вітчизняних підприємств, у тому числі сільськогосподарських, на всіх етапах підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу, стимулювати попит на результати досліджень та інноваційні розробки, на кваліфікований персонал, а також на сприятливі умови для виробництва інноваційної продукції з високим ступенем доданої вартості. Нормативно-правове регулювання державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні можна представити на рис. 2.

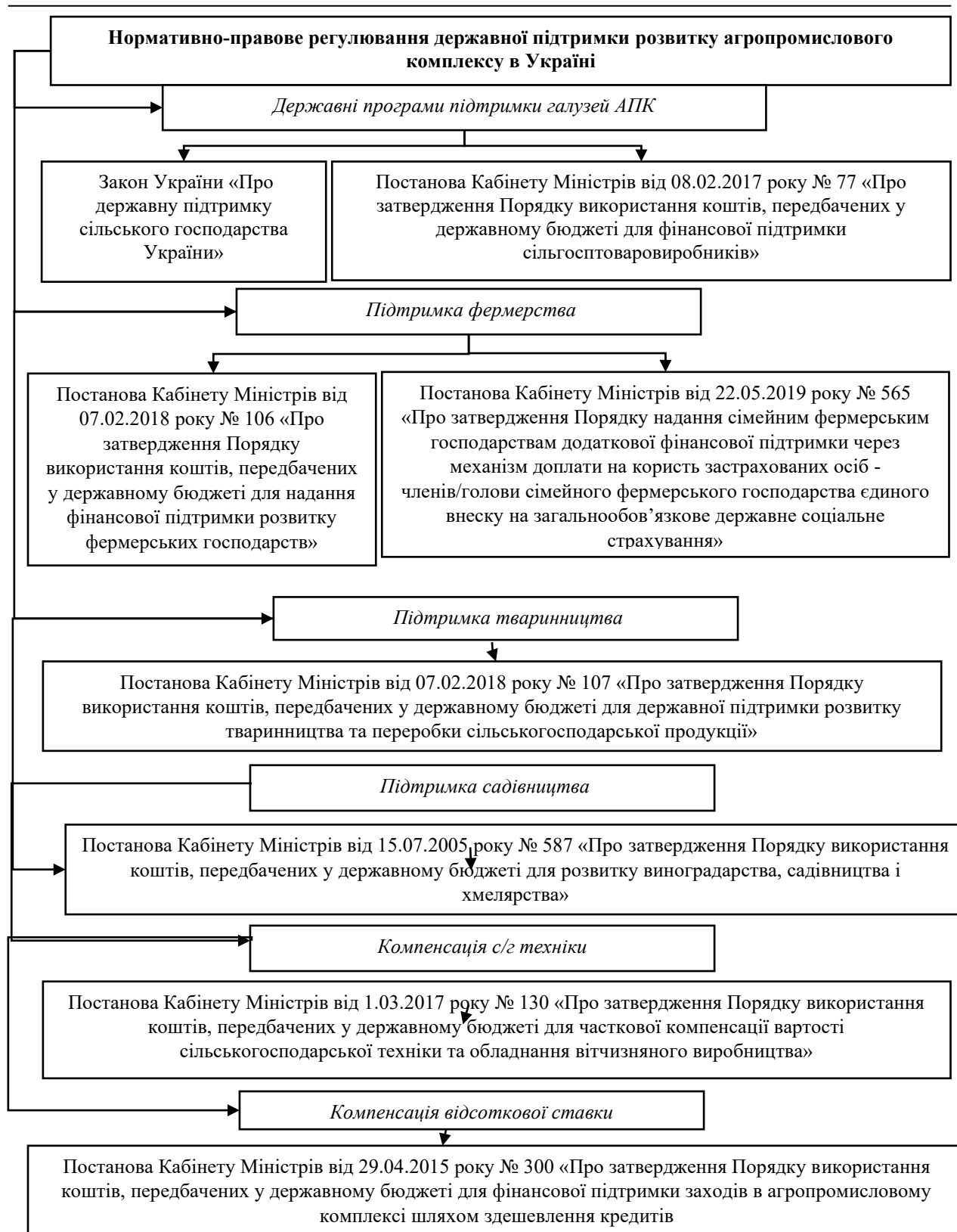

Рис. 2. Нормативно-правове регулювання державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні
Джерело: [Узагальнено автором на основі сайту <https://minagro.gov.ua>]

Основи державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні закладено відповідно до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 № 1877IV, підтримка аграрної галузі здійснюється за напрямками, які гарантують продовольчу безпеку та сталий розвиток. До 2020 року було сформовано наукову парадигму механізму фінансової підтримки держави, яка певною мірою окреслює кредитування витрат аграрного сектору, субсидування закупівлі ресурсів та обладнання для технологічної трансформації, регулювання ринкових цін на сільськогосподарську продукцію, та підтримка певних форм бізнесу.

Конституція України (Закон України 1996 року) знаходиться на вершині ієрархії цих правових норм, стаття 54 якої гарантує громадянам свободу науково-технічної, а також інших форм творчості, захист інтелектуальної власності та їх авторських прав. Держава сприяє розвитку науки та наукових зв'язків між Україною та міжнародною спільнотою. Крім Конституції України, Положення про інновації містяться в численних актах різних галузей законодавства. Їх можна розділити на дві групи (табл.1).

Таблиця 1

Групи правових норм державної підтримки розвитку агропромислового комплексу в Україні

Групи правових норм підтримки АПК	Правові норми
Перша група	Визначають рамки державної інноваційної політики. Наприклад, це Закон України "Про науково-технічну діяльність" (Закон України, 2015). Вона забезпечує правову, організаційну та фінансову основу для функціонування і розвитку наукової, науково-технічної діяльності і створює умови для наукової, науково-технічної діяльності, для задоволення потреб суспільства і держави в технологічному розвитку за допомогою взаємодії освіти, науки, бізнесу і влади. Більше того, до цієї групи входить Концепція науково-технічного та інноваційного розвитку України (Постанова Верховної Ради України від 1999 року). Концепція передбачає основні цілі, пріоритетні напрями та принципи національної науково-технічної політики, механізми прискореного інноваційного розвитку, керівні принципи структурної переробки науково-технічного потенціалу та його ресурсів.
Друга група правових норм	Розглядають інновації, науку, технології та інноваційну діяльність тільки як частина функціонування соціально-економічних проблем країни. До цієї групи входять Закони України "Про особливий режим інноваційної діяльності технопарків", "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", постанови Кабінету Міністрів України щодо імплементації цих законів, а також інші нормативно-правові акти щодо окремих аспектів інноваційної діяльності.

Джерело: [Узагальнено автором на основі сайту <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50223336>]

До 1990-х років центральне планування регулювало всі сектори економіки України, включно з сільським господарством, як частини Радянського Союзу. Держава регулювала ціни, а державні підприємства контролювали виробництво, маркетинг сільськогосподарських ресурсів і продукції, а також переробку та розповсюдження продуктів харчування [1]).

Перші реформи почалися наприкінці 1980-х років, коли країна почала перехід до ринкової економіки. Можливість орендувати землю у колективних господарств або окремих осіб сприяла приватному сільськогосподарському виробництву, уможливаючи створення сімейних ферм [2-5]). Однак на початку 1990-х років Україна пережила економічну кризу, яка супроводжувалася значним економічним спадом та інфляцією, що вплинуло на сільськогосподарський сектор і призвело до значного скорочення сільськогосподарського виробництва та продуктивності. Як наслідок, кілька реформ політики лібералізації торгівлі та цін були скасовані в середині 1990-х років. Відновлені реформи приватизації агробізнесу та реструктуризації колгоспів активізувалися лише після макроекономічної стабілізації у 2000-х роках [6-8]). Якщо до 1990-х років уся земля належала державі, то сьогодні близько трьох чвертей сільськогосподарських угідь є приватною власністю [3]).

У 2005 році створено Державний аграрний фонд як державне публічне акціонерне товариство (реорганізовано у 2013 році). Його первісний мандат полягав у регулюванні цін на зерно шляхом інтервенційних закупівель, зберіганні зерна в державних силосних ямах і продажу його пекарням для гарантування цін на хліб, а також у наданні кредитів виробникам зерна. Фонд поступово почав займатися іншими видами діяльності, такими як державні закупівлі та продажі широкого асортименту сільськогосподарської та харчової продукції; форвардні контракти; переробка та оптова торгівля борошном; та продаж палива та мінеральних добрив виробникам [4]).

Дві ключові події допомогли сформувати аграрну політику в Україні. По-перше, у 2008 році Україна стала членом СОТ, встановивши пов'язані тарифи на сільськогосподарську продукцію в середньому на рівні 10,8%, розширивши експортні можливості та сприяючи змінам системи державної підтримки сільського господарства. По-друге, у 2014 році Європейський Союз та Україна підписали Поглиблену та всеосяжну зону вільної торгівлі (ПВЗВТ) як частину Угоди про асоціацію. ПВЗВТ офіційно набула чинності у вересні 2017 року та передбачає зниження тарифів і квоти на безмитний імпорту для полегшення торгівлі між Україною та Європейським Союзом, у тому числі сільськогосподарською та харчовою продукцією [12-18].

З 1999 по 2016 рік держава надавала значну підтримку шляхом накопичення ПДВ, заснованого на спеціальному режимі ПДВ для сільського господарства. Сільськогосподарські виробники акумулювали на спеціальних банківських рахунках ПДВ, належний до сплати первинної та переробленої продукції. Накопичені кошти були спрямовані на покриття ПДВ на придбанні ресурси, а залишки використовувалися для будь-яких інших виробничих цілей. З 2014 по 2016 рік цей механізм забезпечив 90% загальної державної підтримки. Інші заходи внутрішньої політики включали, зокрема, субсидії на виробництво, податкові пільги, контроль цін, імпорتنі тарифи, нетарифне регулювання торгівлі, мінімальні закупівельні ціни, прямі державні закупівлі та пільгові позики (табл.2).

Таблиця 2.

Еволюція змін аграрної політики України з 1990- 2020 рр.

Період	Більш широкі рамки	Зміни в аграрній політиці
До 1990-х років	Планова економіка	Планове сільськогосподарське виробництво, державні ціни Контрольований державою ланцюжок створення вартості та торгівля сільськогосподарською продукцією, включаючи маркетинг сільськогосподарських ресурсів і продукції
1990-2000 роки	Перехідна економіка: поступові реформи до ринкової економіки Перерваний глибокою економічною кризою на початку 1990-х рр.	Підвищення імпорتنних тарифів на сільськогосподарські та харчові продукти переробки Земельна реформа дозволила приватну власність Поступовий демонтаж централізованих маркетингових схем Згорання реформ під час економічної кризи
2000-тепер	Відновлені реформи до відкритої економіки	Зниження сільськогосподарських тарифів після вступу до СОТ Експортні податки та квоти на основні експортні товари, які послідовно скасовуються або замінюються Меморандумами про взаєморозуміння Державний аграрний фонд (контроль за цінами, контроль за виробництвом, маркетинг, кредити тощо) з ринковими інтервенціями через мінімальні референтні ціни та державні закупівлі продовольства, які послідовно зменшуються Квоти на виробництво цукру до 2018 року Різноманітні субсидії на виробничі ресурси, підтримка відсотків і податкові пільги

Джерело: [Узагальнено автором на основі сайту <https://minagro.gov.ua>]

Через майже відсутній контроль над ринковими цінами, який лише частково компенсувався трансфертами виробникам через податкові пільги та інші заходи, підтримка сільськогосподарських виробників була слабкою в 1990-х роках. Хоча рівень та склад субсидій продовжував коливатися впродовж останнього десятиліття та наближався до нуля. З незначною бюджетною підтримкою загальних послуг або споживачів загальна підтримка сектора залишалася невеликою в більшій частині останніх 25 років. У 2002 році було введено мораторій на заборону продажу сільськогосподарських земель, хоча дозволено передавати їх в оренду. Мораторій продовжувався щороку до 2019 року включно.

Міністерство аграрної політики та продовольства (МАПФ) є головним органом виконавчої влади в Україні, що відповідає за розвиток сільського господарства. Заходи аграрної політики України сформульовані в ряді основних законів і рішень. Закон «Про державну підтримку сільського господарства України», прийнятий у 2004 році, визначає основні пріоритети політики та заходи підтримки сільського господарства. Сільськогосподарські товаровиробники мають право на сплату єдиного податку у відсотках від нормативної вартості земель сільськогосподарського призначення, встановленої на 1 липня 1995 року та скоригованої з цього часу на загальний індекс споживчих цін. Запроваджений у 1998 році єдиний податок спочатку замінив дванадцять податків, які сплачували сільськогосподарські підприємства як суб'єкти господарювання. Відтоді сфера застосування цього податку звузилася. Наразі єдиний податок замінює три податки – податок на прибуток, податок на землю (за землі, що використовуються у сільськогосподарському виробництві) та збір за спеціальне використання води, а сільгоспвиробники зобов'язані сплачувати всі інші податки, які раніше входили до складу єдиного податку. Режим єдиного податку створює непрямі податкові пільги для виробників сільськогосподарської продукції, які за останні роки становлять близько 4,3 мільярдів гривень (150 мільйонів доларів США) на рік.

Україна є членом СОТ із травня 2008 року. Країна стягує імпорتنні тарифи на більшість сільськогосподарських товарів, із застосованими тарифами найбільшого сприяння (РНС) на сільськогосподарські продукти в середньому на рівні 9,1%, що значно перевищує середній рівень для несільськогосподарської продукції. на 3,7% [21]). У той час як більшість імпорتنних товарів стикається з адвалерними тарифами, Україна зберігає глобальну тарифну квоту на тростинний цукор-сирець. Ця квота використовувалася лише у 2011 та 2020 роках, враховуючи надлишок пропозиції цукру на ринку України в інші роки. Експортні мита застосовуються до деяких олійних культур, живих тварин і необроблених шкір, але після вступу України до СОТ поступово зменшуються.

Україна зберігає тарифні квоти з нульовими тарифами в квоті. З 1 січня 2016 року Україна застосовує три тарифні квоти з нульовими тарифами в рамках квоти на імпорт з Європейського Союзу м'яса свинини, м'яса птиці та напівфабрикатів із нього та цукру відповідно. Сторони зобов'язалися не застосовувати експортні субсидії для взаємної торгівлі сільськогосподарськими товарами. і близько половини імпорتنних мит буде скасовано протягом перехідного періоду.

З 1 січня 2016 року Україна застосовує три тарифні квоти з нульовими тарифами в рамках квоти на імпорт з Європейського Союзу м'яса свинини, м'яса птиці та напівфабрикатів із нього та цукру відповідно. Сторони зобов'язалися не застосовувати експортні субсидії для взаємної торгівлі сільськогосподарськими товарами. і близько половини імпорتنних мит буде скасовано протягом перехідного періоду. Поглиблена і всеохопна зона вільної торгівлі, ПВЗВТ містить фундаментальні правила СОТ щодо нетарифних бар'єрів, таких як заборона імпорتنних та експортних обмежень, а також правила державної торгівлі. Однак труднощі України з дотриманням вимог ЄС щодо безпеки харчових продуктів, ветеринарії та фіто санітарії залишаються перешкодою для торгової інтеграції. Таким чином, ПВЗВТ містить положення щодо технічних регламентів, стандартів та оцінки відповідності для гармонізації з Європейським Союзом, а також щодо технічного співробітництва у сфері регламентів, стандартів та пов'язаних питань між Україною

та Європейським Союзом. Відповідно до цих положень у 2016 році було схвалено Комплексну стратегію імплементації законодавства про санітарні та фіто санітарні заходи, яка передбачає процес гармонізації законодавства України щодо СФС до вимог ЄС.

Інші угоди про вільну торгівлю (ЗВТ) з Україною включають ЗВТ з Європейською асоціацією вільної торгівлі (ЄАВТ), яка діє з червня 2012 року, багатосторонню Угоду про вільну торгівлю з країнами Співдружності Незалежних Держав (СНД), яка діє з серпня 2012 року, а також двосторонні угоди з усіма членами СНД та Угода про зону вільної торгівлі між Канадою та Україною, яка діє з серпня 2017 року. Угоди про зону вільної торгівлі з Ізраїлем та Великою Британією набули чинності в січні 2021 року. У лютому 2022 року Україна та Туреччина підписали нову Угоду про зону вільної торгівлі.

У липні 2019 року КМУ схвалив Стратегію розвитку експорту Агро продовольчої продукції на період до 2026 року. Вона спрямована на конкурентоспроможність продукції, розширений асортимент експортної продукції, українські продовольчі бренди, супровідну інформацію та аналіз агропромислового комплексу. У 2019 році на сільське господарство припало 42,5 Мт CO₂ екв або 12,8% викидів парникових газів (ПГ) в Україні. Закис азоту (N₂O) є найбільшим джерелом викидів (78% загальних викидів парникових газів від сільського господарства), за яким йде метан (21%). Сільськогосподарські викиди скоротилися на 51% порівняно з рівнем 1990 року, але зросли на 27% з 2010 року [16].

Україна підписала Паризьку угоду Рамкової конвенції ООН про зміну клімату у квітні 2016 року та ратифікувала її у вересні 2016 року. Оновлений національний визначений внесок України (NDC), затверджений КМУ в липні 2021 року, пропонує скоротити викиди в економіці на 65%. % відносно рівня 1990 року до 2030 року та досягти вуглецевої нейтральності не пізніше 2060 року [18]. НДЦ охоплює ряд економічних секторів, включаючи енергетику, промислові процеси та використання продукції, сільське господарство, землекористування, зміни у землекористуванні та лісове господарство, а також відходи (РКЗК ООН, 2021 [6]). Однак для сільського господарства не було встановлено жодних галузевих цілей. У жовтні 2021 року Україна приєдналася до Global Methane Pledge, ініціативи, започаткованої Європейським Союзом і Сполученими Штатами, яка спрямована на скорочення глобальних викидів метану щонайменше на 30% від рівня 2020 року до 2030 року, що може усунути потепління на понад 0,2°C до 2050 року.

Наприкінці 2017 року КМУ затвердив План заходів щодо реалізації цієї Концепції, а також затвердив Стратегію низьковуглецевого розвитку. України до 2050 року (SLCD) у липні 2018 року. SLCD визначає скоординований підхід різних сторін і забезпечує національне бачення відокремлення економічного зростання та соціального розвитку від збільшення викидів парникових газів. Мета України стати вуглецево-нейтральною країною до 2060 року закріплена в Національній економічній стратегії до 2030 року, схваленій КМУ в березні 2021 року. Стратегія містить Державну політику в агропромисловому секторі з питань охорони навколишнього середовища та управління природними ресурсами в Сільське господарство, метою якого є наближення та гармонізація національного законодавства та політики із Зеленою угодою ЄС, запровадження національного звіту про викиди парникових газів у сільському господарстві та запровадження економічних стимулів для сталого землекористування та підвищення родючості ґрунту.

Міністерство аграрної політики та продовольства (МАПФ) та МЕПР розробляють заходи відповідно до зобов'язань України в рамках Угоди про асоціацію з ЄС щодо покращення екологічних практик, пом'якшення сільськогосподарських викидів та підтримки адаптації сільського господарства до зміни клімату. Політика та заходи для підтримки зусиль зі скорочення викидів у сільському господарстві включають (MEPR, 2021 [17]):

- ✓ запровадження мінімального обробітку ґрунту та заборона спалювання стерні на полях;
- ✓ підтримка землеохоронних заходів та відновлення вітрозакисних смуг;
- ✓ гармонізація з законодавством ЄС національних нормативних актів щодо розповсюдження та використання пестицидів і агрохімікатів;
- ✓ впровадження кращих сільськогосподарських практик для зон, вразливих до нітратного забруднення;
- ✓ підтримка повернення та відновлення деградованих земель (випуск державою або плата за виведення з експлуатації);
- ✓ підтримка використання гною на всіх етапах – виробництво, обробка, зберігання, транспортування та застосування – та його використання у виробництві біогазу;
- ✓ підтримка розвитку органічного сільського господарства та дотримання сівозмінів.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

На основі проведеного дослідження державної підтримки інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу, можна констатувати, що державна підтримка інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу може бути визначена як такою, що має науковий і методологічний підхід, який дозволяє встановити існуючий механізм підтримки, оцінити ефективність безпосередньої підтримки, поліпшити моніторинг і визначити точки контролю за використанням бюджетних коштів. Але в свою чергу хочемо констатувати, що в Україні не існує спеціального нормативного документу для АПК, який би регулював державну підтримку інноваційних технологій розвитку агропромислового комплексу.

Вітчизняний агропромисловий комплекс володіє значним інноваційним потенціалом, який здатний забезпечити високий рівень науково-технологічного розвитку України в міжнародному бізнес-середовищі. У той же час резерви виробничих потужностей і сприятлива зовнішньоекономічна кон'юнктура як і раніше залишаються переважаючими джерелами зростання в сфері агропромислового комплексу для експорту сільськогосподарської сировини на міжнародні ринки сільськогосподарської продукції. Збереження поточних тенденцій в агропромисловому секторі країни, заснованих на низько технологічному виробництві, а також триваючий спад виробництва в сфері агропромислового комплексу доводить необхідність застосування наукових підходів до впровадження та управління ними на підприємствах АПК. Сьогодні одним із пріоритетів державної політики має стати модернізація як національної промисловості в цілому, так і агропромислового комплексу зокрема на основі інтенсифікації виробництва та ефективного використання його потужного науково-технічного потенціалу.

Література

1. Аналіз законодавства України у сфері досліджень, розробок та інноваційної діяльності та пропозиції щодо доповнень до законодавства. Проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні». – К.: Фенікс, 2011. – 350 с.
2. Безп'ята І.В. Інвестиційне забезпечення аграрного сектора економіки : монографія. Миколаїв : МНАУ, 2016. 337 с. С. 203.
3. Волосюк М.В. Напрями вдосконалення нормативно-правового забезпечення інноваційного розвитку агропромислового комплексу України // Проблеми науки.– 2012.– №12. – С. 19–23.
4. Гнаткович О.Д. Активізація інновацій у сільське господарство України // Ефективна економіка.– 2009 // www.economy.nayka.com.ua.
5. Гончаренко О. В. Інституціональні аспекти реалізації інноваційних пріоритетів розвитку агропромислового виробництва. Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_5
6. Готра В. В. Еволюція наукових поглядів на сутність поняття «інновація» та її особливості в агропромисловому комплексі. Науковий вісник Ужгородського університету. Сер.: Економіка, 2014. №3. С. 73-75.
7. Грабовська І.В. Сучасні аспекти мотивації і стимулювання праці науково-технічних кадрів в інноваційній сфері / І.В.Грабовська // Вісник Хмельницького національного університету, 2008. - №2. - Т.1. - С.169-173.
8. Гросул В.А. Проблеми інноваційної діяльності в Україні // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму.– 2010.– №1(3), Т. 1. – С. 76–82.
9. Державна служба статистики України, 2017.[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Дорошко О.О. Особливості інноваційного розвитку України / О. О. Дорошко // Інвестиції: практика та досвід. – 2011. – № 5. – С. 21–24.
11. Інвестиційна привабливість аграрно-промислового виробництва регіонів України / [Саблук П.Т., Кісіль М.І., Коденська М.Ю. та ін.] ; за ред. М.І. Кісіля, М.Ю. Коденської. – К. : ННЦ ІАЕ, 2005. – 478 с.
12. Каракай Ю. Роль держави у стимулюванні інноваційної діяльності // Економіка України.– 2007.– №3. – С. 40–51.
13. Концепція науково-технічного розвитку галузей агропромислового виробництва України до 2015 року // www.ua-info.biz.
14. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч.посібник / Н.В.Краснокутська. - К.: КНЕУ, 2003. - 504 с. .
15. Кудлай А.В. Інноваційний розвиток економіки: регіональна модель // Економічний простір: Зб. наук. пр. - Дніпропетровськ: ПДАБА, 2008. - №17. - С. 30-40.
16. Мороз С. М. Фінансові аспекти розвитку інфраструктури агробізнесу / С.М.Мороз // Вісник Сумського державного аграрного університету. -1998. - №2. - С. 226 - 231.
17. Осецький В.Л., Затонацька Т.Г. Стратегія нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки // Фінанси України. - 2006. - №7. - С. 38-49.
18. Полегенька М.А. Особливості інноваційної діяльності в агропромислових підприємствах України. Агросвіт, 2017. № 6. С. 49-54.
19. Про затвердження Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 роки: Постанова Кабінету Міністрів від 23.02.2013 №187 // www.kmu.gov.ua.
20. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI // Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.gada.gov.ua>.
21. Ревенко М. Удосконалення державного регулювання розвитку аграрного сектору економіки // Економіка України.– 2011.– №12. – С. 51–5
22. Саранчук Г.М. Інноваційний розвиток сільського господарства як основа підвищення його конкурентоспроможності. Інноваційна економіка, 2010. № 1. С.26-32.

23. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектору економіки України: [монографія] / Н. М. Сіренко. – Миколаїв, 2010. – 416 с.
24. Сучасні підходи до соціально-економічного, інформаційного та науковотехнічного розвитку суб'єктів національного господарства: монографія/за ред. Л.М. Савчук, Л.М.Бандоріної. – Дніпро: Пороги, 2020. – 520 с
25. Україна в цифрах у 2010 році: Статистичний збірник / За ред. О.Г.Осауленка // Державний комітет статистики України. – К.: 2011. – 252 с.
26. The Global Innovation Index 2019. Innovation Feeding the World - https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.
27. The Global Innovation Index 2020. Innovation Feeding the World - https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.

References

1. Analiz zakonodavstva Ukrainy u sferi doslidzhen, rozrobok ta innovatsiinoi diialnosti ta propozytzii shchodo dopovnen do zakonodavstva. Proekt YeS «Vdoskonalennia stratehii, polityky ta rehuliuвання innovatsii v Ukraini». – К.: Feniks, 2011. – 350 s.
2. Bezpiata I.V. Investytsiine zabezpechennia ahrarnoho sektora ekonomiky : monohrafiia. Mykolaiv : MNAU, 2016. 337 s. S. 203.
3. Volosniuk M.V. Napriamy vdoskonalennia normatyvno-pravovoho zabezpechennia innovatsiinoho rozvytku ahropromyslovoho kompleksu Ukrainy // Problemy nauky.– 2012.– №12. – S. 19–23.
4. Hnatkovych O.D. Aktyvizatsiia innovatsii u silske hospodarstvo Ukrainy // Efektyvna ekonomika.– 2009 // www.economy.nayka.com.ua.
5. Honcharenko O. V. Instytutsionalni aspekty realizatsii innovatsiinykh priorytetiv rozvytku ahropromyslovoho vyrobnytstva. Ekonomika. Upravlinnia. Innovatsii. Seriia: Ekonomichni nauky. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_5
6. Hotra V. V. Evoliutsiia naukovykh pohliadiv na sutnist poniattia «innovatsiia» ta yii osoblyvosti v ahropromyslovomu kompleksii. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Ser.: Ekonomika, 2014. №3. S. 73-75.
7. Hrabovska I.V. Suchasni aspekty motyvatsii i stymuliuвання pratsi naukovo-tehniknykh kadriv v innovatsiinii sferi / I.V.Hrabovska // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu, 2008. - №2. - Т.1. - S.169-173.
8. Hrosul V.A. Problemy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini // Biuleten Mizhnarodnoho Nobelivskoho ekonomichnoho forumu.– 2010.– №1(3), Т. 1. – S. 76–82.
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2017.[Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>
10. Doroshko O.O. Osoblyvosti innovatsiinoho rozvytku Ukrainy / O. O. Doroshko // Investytsii: praktyka ta dosvid. – 2011. – № 5. – S. 21–24.
11. Investytsiina pryvablyvist ahrarno-promyslovoho vyrobnytstva rehioniv Ukrainy // [Sabluk P.T., Kisil M.I., Kodenska M.Iu. ta in.] ; za red. M.I. Kisilia, M.Iu. Kodenskoj. – К. : NNTs IAE, 2005. – 478 s.
12. Karakai Yu. Rol derzhavy u stymuliuванні innovatsiinoi diialnosti // Ekonomika Ukrainy.– 2007.– №3. – S. 40–51.
13. Kontsepsiia naukovo-tehniknoho rozvytku haluzei ahropromyslovoho vyrobnytstva Ukrainy do 2015 roku // www.ua-info.biz.
14. Krasnokutska N.V. Innovatsiinyi menedzhment: navch.posibnyk / N.V.Krasnokutska. - К.: KNEU, 2003. - 504 s. .
15. Kudlai A.V. Innovatsiinyi rozvytok ekonomiky: rehionalna model // Ekonomichniy prostir: Zb. nauk. pr. - Dnipropetrovsk: PDABA, 2008. - №17. - S. 30-40.
16. Moroz S. M. Finansovi aspekty rozvytku infrastruktury ahrobiznesu / S.M.Moroz // Visnyk Sumskoho derzhavnoho ahrarnoho universytetu. -1998. - №2. - S. 226 - 231.
17. Osetskyy V.L., Zatonatska T.H. Stratehiia naroshchuvannya investytsiinoho potentsialu natsionalnoi ekonomiky // Finansy Ukrainy. - 2006. - №7. - S. 38-49.
18. Polehenka M.A. Osoblyvosti innovatsiinoi diialnosti v ahropromyslovykh pidpriemstvakh Ukrainy. Ahrosvit, 2017. № 6. S. 49-54.
19. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy aktyvizatsii rozvytku ekonomiky na 2013–2014 roky: Postanova Kabinetu Ministriv vid 23.02.2013 №187 // www.kmu.gov.ua.
20. Pro priorytetni napriamy innovatsiinoi diialnosti v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 08.09.2011 № 3715-VI // Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.zakon.hada.gov.ua>.
21. Revenko M. Udoskonalennia derzhavnoho rehuliuвання rozvytku ahrarnoho sektora ekonomiky // Ekonomika Ukrainy.– 2011.– №12. – S. 51–5
22. Saranchuk H.M. Innovatsiinyi rozvytok silskoho hospodarstva yak osnova pidvyshchennia yoho konkurentospromozhnosti. Innovatsiina ekonomika, 2010. № 1. S.26-32.
23. Sirenko N.M. Upravlinnia stratehiieiu innovatsiinoho rozvytku ahrarnoho sektora ekonomiky Ukrainy: [monohrafiia] / N. M. Sirenko. – Mykolaiv, 2010. – 416 s.
24. Suchasni pidkhody do sotsialno-ekonomichnoho, informatsiinoho ta naukovotekhnichnoho rozvytku sub'iektiv natsionalnoho gospodarstva: monohrafiia/za red. L.M. Savchuk, L.M.Bandorinoy. – Dnipro: Porohy, 2020. – 520 s
25. Ukraina v tsyfrakh u 2010 rotsi: Statystychnyi zbirnyk / Za red. O.H.Osauleuka // Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. – К.: 2011. – 252 s.
26. The Global Innovation Index 2019. Innovation Feeding the World - https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2019.
27. The Global Innovation Index 2020. Innovation Feeding the World - https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_gii_2020.